

דמאי פרק ז'

3/4/2 § 2/3 נה

מי שרוצה להפריש מעשרות לאחר זמן - שמכל מיני סיבות אינו יכול להפרישם כעת- אומר א' שאפריש אח"כ ו"ט סמוך לו יהיו מעשר ראשון והא' תרומת מעשר ומעשר שני בצד אחר ("קובע לו מקום") ומחולל על המעות. ויכול כעת לאכול, ובהגיע הזמן יפריש ויאמר ה"ז מעשר ותרומ'מ וכו'.

- א. במזמין את חבירו לאכול אצלו בשבת (ואינו כמשנה ב' בפ"ד המדיר את חבירו שכאן מזמינו בלי להדיר או שאין מדובר בחתן בשבת ראשונה כדלעיל- 2 פירושים) ובלי תנאי א"י להפריש שהרי רק בין השמשות מותר לעשר את הדמאי ולכן יאמר מה שאפריש למחר וכו'.
- ב. מזגו לו את הכוס. זה השלב השני של מעשה משנה א'. אחרי שהתנה מע"ש, כשיגיע למעשה לשתות יאמר מה שאשייר בשולי הכוס... ומעשר שני בפיו- בראש הכוס ומחולל מיד על המעות. (והכא חל "מיד ולאחר זמן". כי אם לא חל מיד הרי אוכל טבל ואם אינו מותנה בלאחר זמן נמצא שמתערב התרומ'מ עם השאר - רע"ב בשם הירושלמי)
- ג. הפועל שאוכל מהגרוגרת שבעה"ב נותן לפניו וחושש שבעה"ב לא עישר, קובע המעשר על האחת שבידו ושאר המעשר על הט' הבאות שיטול בידו וזו תרומ'מ על השאר. (והחידוש במשנה זו שחל התרומת מעשר על מעשר שעדיין לא נתברר) מעשר שני אחריהן. (באחרונה הכוונה אח"כ) והאם מעשר זה צריך להיות על חשבון הפועל או על חשבון בעה"ב נחלקו רבנן רשב"ג ור"י דלרבנן צריך להמנע מלאכול גרוגרת אחת פחות ממה שחשב לאכול. לרשב"ג חייב לאכול כל צרכו לצורך הכח לעבוד ולכן צריך לקנות גרוגרת מהשוק ולאכול. ולר' יוסי הוא תנאי ב"ד שיוכל לעשר.
- ד. יין של כותים, הינו בער"ש ואין לו פנאי לעשר. והכא הוא טבל גמור גם לתרומה גדולה. ומיד אחר שאומר מה שאני עתיד להפריש יכול להתחיל- מחל- ולשתות מיד. (אין לפרש מחל מלשון חילול שהרי עדיין לא הפריש המע"ש ואין לו מה לחלל) ואחר השבת יפריש הכל כסדר. ומשנה זו אתיא כמ"ד יש ברירה. להלכה אנחנו פוסקים שרק בדרבנן יש ברירה אבל בדאורייתא לא, ולכן כאן לא ישתה עד שיפריש. ורק בדמאי אפשר לעשות תנאים אלו לא בטבל גמור.
- ה. כאן הסיבה שא"י להפריש עתה כיון שאינו נמצא ע"י הפירות, וע"י התנאי שאומר מערב שבת יוכל להפריש בשבת. (וכמש"כ מקודם שלמ"ד אין ברירה חייב להפריש קודם שיאכל) אם הם טבל גמור אומר מה שאני עתיד להפריש. ואם הם דמאי אומר רק היכן מקומם ומחלל מיד עתה על המעות.
- ו. אם קבע מעשרותיה של א' בב' הרי שא' מעושרת ונעשית חולין מתוקנים וצריך להפריש מתוך ב' מעשרות שתיהן. ואם אח"כ אומר ומעשרות שניה בראשונה נמצא מפריש מפטור על החיוב ואינו חל כלל. ואם אמר בבת אחת ממעשרותיהן אחת בחברתה הרי שיכול לבחור עתה מאיזה מהם להפריש על שתיהן. שהרי קרא שם- וקבע שהמעשרות יהיו מבין שתיהן לא ממקום אחר.

ז. משנה ז. כיון שרבו הפירושים למשנה זו, מצאתי שאפשר לפרשה באופן הקרוב אל ההבנה בפירושו של ה"משנה הראשונה".

א. היו לו שני כריים אחד טבל ואחד חולין ונתחלפו לו וא"י איזה הוא הטבל ואיזה החולין, נוטל מאה ואחד, דהיינו- מא' מהם- שהוא מאה- מפריש מעשר ראשון ליתן ללוי ומוריד ממנו תר"מ. וכן מעשר שני ומחללו על המעות ומהשני קורא שם למעשר ראשון שמא הוא הטבל ומפריש רק א' לתר"מ והשאר מניח לעצמו שהרי לא גזל את הלוי שהרי אם הכרי השני אינו חייב הרי נתן לו ממנו תמורת המעשר שהניח לעצמו מכרי זה, נמצא מפריש 2 סאים לתרומת מעשר, והשאר כאילו רק אחד לפניו.

ב. נתחלפו לו 2 כרים אחד כולו מעשר ראשון ואחד טבל. נוטל מאה ואחד. שגם כאן יקח אחד מהם ויתיחס אליו כאילו הוא הטבל ויפריש ממנו עשר למעשר ראשון והשני הוא המעשר כולו. והשתא יש לו מאה ועשר סאין מעשר ראשון ומהם צריך להפריש י"א סאין לתרומת מעשר ונוטל עשר סאין מכרי אחד וסאה אחת מכרי שני והשתא ממ"נ הכל מתוקן. (אבל א"י ליקח י"א ממקום אחד דשמא כרי זה הוא הטבל ואין בו יותר מ' סאין מעשר ראשון).

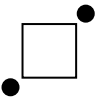
ג.

ה' _ מאה חולין מתוקנין ומאה מעשר. כאן חייב להפריש לבסוף מכל כרי 10 לתרומת מעשר. שהרי שמא נוטל מהכרי של המתוקנים ובו אין לו כלל תרומת מעשר. לכן חייב ליקח גם מהשני 10 לתר"מ. ונותן ללוי 90 ממ"נ. אם אלו המעשר מוטב ואם לאו תמורת המעשר.

ה' _ מאה טבל תשעים מעשר דסה"כ יש כאן עשר לתר"מ ואחר שהפריש המעשר בתוך המאה יכול להפריש כולו לתר"מ עבור שני הכרים. ונוטל בסה"כ 10 וממ"נ יצא ידי הכל.

כך כל תערובת שהטבל מרובה על המעשר בעשר, נמצא המעשר שבו כנגד כל התרומת מעשר שבשניהם ויכול להפרישו ממ"נ כדאמרן.

344/2 . ה' . עפ"י ה' . ה'4 . . . העיקרון הוא כמו במשנה ו' שקובע מקום למעשרותיו דהיינו שקבע שהמעשר יהיה בשורה פלונית. ולכן צריך ליקח משם ולקבוע עליו שם מעשר. אך גם אם לא יהיה כל המעשר משם אלא בתערובת ג"כ מועיל.

מקרה 1 כשאמר שורה החיצונה, כיון שיש ד' שורות חיצוניות נוטל משתי הפינות והשתא ממ"נ נטל מכל ד' רוחות וממלא משתים אלו חבית אחת וממנה יפריש: שאר המעשר יכול לקבוע ממקו"א אך התר"מ תהיה מאותה חבית.

מקרה 2 כשאמר מחצי שורה החיצונה הרי שיש מקום להסתפק בכל שורה אם בחציה לימין או לשמאל. נוטל ד' חביות מד' פינות והוי ממ"נ מכל חצי שורה. וממנה ממלא כנ"ל.

מקרה 3 כשאמר שורה אחת ואינו ידוע אם משורה לאורך או משורה לרוחב. נוטל שורה אחת לוכסן השתא נטל ממ"נ מכל שורה בכל כיוון שיהיה - אחת. ומכל אלו ממלא חבית אחת וממנה יפריש.

מקרה 4 אם אמר חצי שורה, יטול שני אלכסונים $\times$ שממ"נ נוטל מכל חצי שורה - אחת.

מקרה 5 שאמר "חבית אחת", נוטל מכל חבית וחבית ומכולם ימלא אחת.

סליק מלאכת הפרשת הדמאי. בסיעתא דשמיא.